

Spor o písmo. Rozpoutali jsme souboj drsných argumentů mezi grafoložkou a písmoznalcem

9. 5. 2014 22:02

ROZHOVOR Zpochybněny tisíce soudních rozsudků, znalkyně bojuje se státním ústavem. Takto otitulkovaný článek vzbudil velké pobouření u odborné veřejnosti. Letitý soudní znalec z oboru písmoznaectví Jiří Straka se článku vysmál. Znalkyně Anna Grabowská si v něm stěžovala, že písmoznalci z Kriminálního ústavu v Praze (KÚP) zcela ovládli soudy a ničí konkurenci. Proto jsme je oba posadili ke kulatému stolu a došlo k souboji argumentů.

Tweet

 0

To se mi líbí Sdílet To se líbí 5 lidem. [Zaregistrujte se](#) a prohlédněte si, co se vašim přátelům líbí.

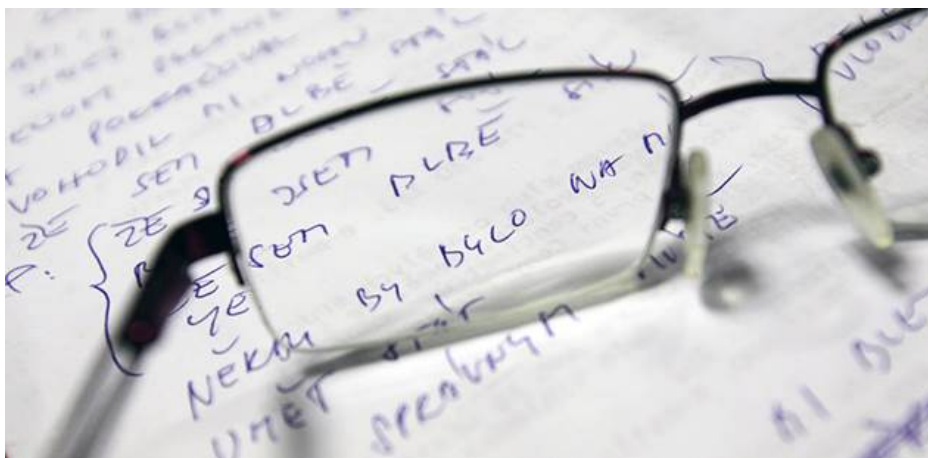

Foto: Hans Štembera

Popisek: Písmoznalství, ilustrační foto

Stanovení nemateriál újmy

Ztížené spol. uplatnění a bolestné. Jediný znalec psychiatr na Moravě.

V pražské kavárně tedy naproti sobě zasedli grafoložka Grabowská (A. G.), která ve svém oboru pracuje již čtrnáct let, je vedoucí Inspekčního orgánu pro oblast ručního písma, ale i předsedkyní Komory expertů ručního písma a písmoznalec Straka (J. S.), jenž se v identifikačním zkoumání pohybuje devětadvacet let. Pracoval v KÚP, v Ústavu kriminalistiky a forenzních disciplín Vysoké školy v Karlových Varech, byl členem poradního sboru ministra spravedlnosti pro obor písmoznaectví a nyní je v radě Společnosti pro písmoznaectví, ale i předsedou Společnosti pro kriminalistiku.

Představte svůj obor a můžete uvést jeden úspěšný příklad ze své praxe?

A.G.: Grafologie se jako vědní disciplína zabývá písemným projevem člověka. V rámci zpracování znaleckých posudků těžko hodnotit, co je to úspěšný příklad. Nejsem vyšetřovatel, nejsem soudce, neodhaluji, co je to trestný čin. Zpracovávám posudky, které slouží jako jeden z důkazních prostředků. Nesmím se vyjadřovat k případům, které jsem zpracovávala, protože jsem vázána složením slibu znalce, jenž zahrnuje i mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvím. Avšak mohu říci, že jsem za svou dlouholetou činnost vypracovala zhruba tři tisíce znaleckých posudků a odborných vyjádření převážně pro orgány činné v trestním řízení. Samozřejmě, že své výstupy poskytuji na vyžádání advokátním kancelářím nebo jiným subjektům.

J.S.: Posudků jsem zpracoval více než šest tisíc. Hodně mediálně známé byly podnikatelské kauzy Jana Železného a Reginy Rázlové, při nichž jsem zkoumal jejich podpisy. Spíše legrační případ byl zkoumání pravosti nově objeveného rukopisu Jaroslava Haška, což bylo i publikováno. Z hlediska čtenářů asi nejvíce zajímavým případem bylo zkoumání anonymního dopisu, jenž byl napsán na úřednici jednoho z našich prezidentů, a zjistili jsme, že ten vulgární anonymní dopis psala první dáma, ale nemohu říci, která to byla.

Čím se podle vás liší obor grafologie od oboru písmoznaectví?

A.G.: Předmětem zkoumání obou oborů je písemný projev člověka. V právních předpisech není definováno, že k identifikaci pisatele rukopisu jsou oprávněni pouze písmoznalci a k osobnostnímu profilu pouze grafologové. Jedná se o dva obory s rozdílnou metodologií, kdy písmoznaectví je součástí vědecké grafologie, ze které vychází. Jedná se tedy o obory, které se vzájemně překrývají. Tvrzení, že k identifikaci pisatele rukopisu jsou oprávněni pouze písmoznalci, vychází z postojů KÚP a poradního sboru Ministerstva spravedlnosti. Toto tvrzení je názor jedné skupiny znalců rekrutujících se původně z KÚP. Stanovisko je ale popřeno například odborným vyjádřením zde přítomného doktora Straky, kdy se vyjadřuje například k vspělosti pisatele, což by podle předmětného stanoviska mělo spadat výlučně do oboru grafologie.

J.S.: Přejdu k faktům. Nesouhlasím s tím, že jde o názor pouze úzké skupiny písmoznalců rekrutujících se z KÚP. Ocituji Českou grafologickou společnost (ČGK), která již působí velmi dlouho. Na jejich stránkách se v rubrice nejčastější otázky na dotaz Jaký je rozdíl mezi písmoznaectvím a grafologií odpovídá: „Písmoznaectví je forenzní soudní obor zabývající se zjišťováním podobnosti písemného materiálu, většinou podpisu. Grafologie se většinou profiluje jako pomáhající profese, i když využití v jiných oblastech je též možné, a zabývá se psychologickým portrétem osobnosti pisatele rukopisu, využívá se tedy především v oblasti osobního, partnerského, pedagogicko - psychologického poradenství, ale i v oblasti personalistiky k výběru a rozmístění pracovních sil.“ Na druhou otázku, jestli se ČGK zabývá písmoznaectvím, se tam odpovídá: „Nikoliv. Potřebujete – li posoudit pravost podpisu, obraťte se na krajský soud, který má k dispozici seznam písmoznalců. Seznamy znalců lze též najít na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti.“ A já se s tím naprosto zosobňuji. Za znalecké obory nese odpovědnost Ministerstvo spravedlnosti, které je stanovuje a stanovilo obor písmoznaectví jako obor zabývající se identifikačním zkoumáním rukopisu. Ministr si proto již před mnoha lety

založil poradní sbor, který mu má ten obor hlídat, aby se do něj dostali jen lidé, kteří skutečně splňují dané požadavky.

Jakým způsobem jsou tyto obory vyučovány, tedy jakým způsobem se v nich dosahuje patřičného vzdělání?

A.G.: Obor grafologie je vyučován formou kursu s tím, že některé jsou akreditovány Ministerstvem školství. Dle mých informací je grafologie zařazována do výuky některých vysokých škol, například na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Také Komora expertů ručního písma má akreditovanou výuku ministerstva školství, které je také garantem obsahové náplně. Písmoznalci uvádějí, že výuka probíhá na KÚP. Není to veřejně přístupná výuka a probíhá v rámci orgánů Policie České republiky pod dohledem znalců KÚP. Dle předpisů se zkouška na KÚP skládá před skupinou členů KÚP, o jejímž složení není nic známo. Nový uchazeč musí složit zkoušku před poradním sborem Ministerstva spravedlnosti. Neexistují žádné postupy, žádný právní rámec v průběhu zkoušek. Zůstane jen nekonkrétní záznam. Neexistují právní ukotvení kvalifikace a veřejně přístupné informace, aby byla možná zpětná kontrola. Písmoznalectví není zařazeno v soustavě oborů vzdělávání Ministerstva školství. Dále chci říci, že výuka písmoznalectví na vysoké škole v Karlových Varech probíhala, což mohu doložit, po osmačtyřicet hodin a šlo o neakreditovaný kurs bez jakékoliv učebnice za šedesát tisíc korun. Podle pana Koželského ze zmíněné školy v tomto oboru nebyla vydána žádná seriózní učebnice, naposled v sedmdesátých letech KÚP, tedy je nutno čerpat z přednášek znalců.

J.S.: V předchozí odpovědi bylo uvedeno mnoho polopravd, které musím uvést na pravou míru. Začnu KÚP. Není pravda, že není známa zkušební komise. Ta je přesně daná a existuje z toho zápis. Je tedy známo, kdo komisi tvořil a jaké byly položeny otázky. Pravda je, že jde o věc interní. Studium nemůže nikdo jiný absolvovat než zaměstnanec policie, který je vyškolen policejními pracovišti. O tom není spor. Vše je kontrolovatelné orgány, které se pohybují v oboru. Ministr vnitra nebo policejní prezident na to vždy musí dosáhnout. Na specializační kurs v rámci KÚP na vysoké škole v Karlových Varech akreditace existuje. Není pravda, že by se ten kurs nemohl konat. Navíc byl zajištěn na přímou žádost Ministerstva spravedlnosti, protože v té době bylo znalců málo. Mám zde přípis absolventky, která výuku absolvovala a žádá o jmenování znalcem. V něm se píše: „Získala jsem osvědčení v rámci celoživotního studia. Z mého příkladu je zřejmé, že získání kvalifikace v oboru pod vedením špičkových znalců je něco obtížné a náročné, ale v žádném případě ne nemožné. Proto nemohu objektivně souhlasit s uvedeným výrokem a tvrzením, že se písmoznalectví nikdy nestudovalo, protože to zcela znevažuje téměř pětiletou snahu, jak moji, tak tři soudních znalců.“ Tato paní nemá s policií vůbec nic společného. Souhlasím s tím, že byl na Ministerstvu spravedlnosti po dvacet let poradní sbor, který nevyvíjel žádnou aktivitu. To byla chyba a napsal jsem osobní dopis tehdejší ministryni spravedlnosti, kde jsem upozornil na neúnosný stav. V roce 1989 byli tři znalci, dnes jich je 29. Došlo k obrovskému nárůstu znalců a nebyla tomu věnována dostatečná péče. Poradní sbor byl rekonstruován. Jsou jasné stanovená pravidla a podmínky, kdo se může písmoznalcem stát. Tedy to, co platilo v roce 1990, už neplatí nyní. Nyní platí, že kromě odborné způsobilosti, zkoušky a odpovědi na teoretické otázky musí znalec vytvořit konkrétní případ znaleckého posudku, který se analyzuje a rozebírá.

Jaké by měl mít znalec v daných oborech vzdělání?

A.G.: Písmoznalec má definované předpoklady ve sdělení Ministerstva spravedlnosti. Obor kriminalistika - expertíza ručního písma i specializace grafologie žádný právní ukotvení nemá, a proto platí základní předpoklad k výkonu činnosti znalce uvedený v zákonu o znalcích. Za sebe mohu uvést, že jsem předložila doklad o svém grafologickém vzdělání, dále desítky doporučení orgánů činných v trestním řízení. Potom byla má žádost odborně posouzena jak na příslušném krajském soudu, tak na Ministerstvu spravedlnosti a byla jsem jmenovaná znalcem v roce 2005. Pokud se písmoznalci zaštiťují zkouškami před poradním sborem Ministerstva spravedlnosti, uvádím, že průběh zkoušek není žádnými předpisy ukotven. Neexistují žádné seznamy otázek ani doporučená literatura, takže osoba pocházející mimo KÚP neví, co by mělo být předmětem zkoušky. Za zmínku stojí, že členy poradního sboru tvoří písmoznalci, případně znalci z KÚP. Nikdo nezávislý. Veřejně dostupný je pouze jednoduchý zápis o průběhu zkoušky, který je však velmi obecný a nic neříkající.

J.S.: Taková situace opravdu vládla, ale před mnoha lety. Dnes je jiná. Pokud se obrátíte na Ministerstvo spravedlnosti, tam vám dají přesné podmínky, které musíte splnit, takže se je dozvíte. Situace se od roku 1990 také změnila v tom, že jsme dospěli k názoru, že ten, kdo má zájem stát se znalcem v oboru písmoznalectví, musí mít vysokoškolské vzdělání. Neexistuje speciální vzdělání, protože by nebylo pro absolventy uplatnění. Dnes máme 29 znalců z oboru písmoznalectví v Česku, a to už je o dost více na jednoho obyvatele, než mají země na západě Evropy. Myslím si, že počet již nemůže příliš narůstat. Když jich bude hodně, nebudou moci dostatečně praktikovat. Písmoznalectví je subjektivní disciplína, takže je třeba praxe. Podle mého soukromého názoru je počet 35 ideální. Zase není pravda, že by to studium žádná vysoká škola nepropagovala. Dva roky jsem působil na jejich vyžádání jako asistent Právnické fakulty univerzity v Olomouci. Jako nepovinný předmět tam bylo písmoznalectví, které jsem přednášel, a z něj studenti dělali zápočet. Abych to shrnul, vyžaduje se pět let praxe pod vedením nějakého zkušeného znalce, vysokoškolské vzdělání, odborná zkouška teoretická, občanství, bezúhonnost a tak dále.

Proč existuje mezi oběma obory rivalita?

A.G.: To nevím, mám pouze své domněnky. Působím v této oblasti od roku 2000 a zpočátku jsem žádný problém nevnímala. Výpady vůči mé osobě se začaly objevovat až kolem roku 2008. Byla zpochybňována má odborná způsobilost a má osoba před orgány činnými v trestním řízení či před soudy. Myslím si, že problém, který se mnou písmoznalci mají, není v rovině mé odbornosti, protože v řadě případů se naše závěry neliší. Má domněnka je, že jsem jim vstoupila do jejich výsostných vod a jsem pro ně konkurence. Najednou začaly orgány činné v trestním řízení využívat ke zpracování posudků mou osobu, protože, na rozdíl od ostatních, jsem byla schopna zpracovat posudky v rozumné lhůtě.

J.S.: Česká akademie věd pořádá každý rok takzvaný týden vědy. Jedním z témat v minulém roce bylo písmoznalectví versus grafologie. Byl jsem tam pozván za písmoznalce a byli tam pozváni zástupci grafologických komor. Čekal se střet. Nic takového se ale nestalo a já se dozvěděl, že existuje takový trojúhelník. Na jednom z vrcholů jsou písmoznalci, na druhém ČGK a na třetím vrcholu paní Grabovská plus pár kolegů. S ČGK nemáme problém, ale ani s ostatními podobnými organizacemi ve světě. Písmoznalectví s grafologií nemá problém. Když mě někdo osloví, že by potřeboval posudek a zjistit osobnostní znaky autora písma, řeknu mu, že je na špatné adrese, ať se obrátí na grafologa. Rivalita není. Jen nesouhlasíme se skupinou osob, kterou reprezentuje paní Grabovská, a těmi, co říkají, že je písmoznalectví a grafologie totéž.

Proč obor písmoznalectví vykonávají pouze současní či bývalí policisté z KÚP?

A.G.: Protože je nejprve nutnou vstoupit do řad policie, jak nám bylo sděleno Ministerstvem spravedlnosti, které odpovídá za oblast znalců, a následně je možno se o tento obor zajímat pouze na KÚP.

J.S.: Budu také stručný. Není to pravda, mohu zde jmenovat tři znalce, kteří s policií či KÚP nemají nic společného. Navíc, třeba doktorka Musilová už dvacet let v KÚP nepracuje a za tu dobu se promlčí vražda. Například doktor Vaněk tam dělal genetiku a nyní KÚP nesnáší.

Jak hodnotíte posudek ze zmíněných oborů jako důkaz v důkazním řízení u soudu?

A.G.: Je to významný důkaz v rámci důkazního řízení, nicméně by neměl být orgány činnými v trestním řízení ani soudy hodnocen osamoceně, ale v rámci řetězce důkazů. Neměl by být tedy jediným důkazem k odsouzení člověka. Je třeba si uvědomit, že se nejedná o exaktní obory složené z výpočtů, ale důležitou složkou při zpracování posudku je sama osoba znalce. Jeho zkušenost, praxe a tak dále. Výsledek znaleckého zkoumání má vždy určitou míru subjektivity. Je třeba si uvědomit, že znalec jen zpracovává posudek, případně vypovídá před soudem, a tím jeho práce skončí. Znalec

vychází z materiálů, které obdrží, a na základě toho vysloví svůj závěr ohledně rukopisu. Nicméně je pak na orgánech činných v trestním řízení a soudech, aby objasnily skutkový stav věci a rozhodly o vině, či nevině. Neměly by přenášet na znalce svoji zodpovědnost rozhodnout.

J.S.: Znalecký posudek z oboru písmoznaectví je důkaz jako každý jiný. Je známá zásada volného hodnocení důkazů a tím, kdo v procesu rozhoduje, je soud, případně senát a je jen na nich, aby tomu důkazu dali patřičnou sílu, v tom kterém konkrétním případě.

Více k tématům soudy a krimy:

- [Zkušený advokát se zaměřil na kauzu Janouška a toto nám řekl o soudci](#)
- [Kauza Nagyová: Údajné zneužití Vojenského zpravodajství míří konečně před soud](#)
- [Jsem víceméně spokojený, prohlašuje známý textař Horáček nad trestem pro Janouška](#)
- [Tři roky jsou moc, klient si zaslouží podmínku, říká Janouškův advokát](#)
- [Žalobkyně navrhla soudu jako důkaz odposlechy lobbisty Janouška](#)
- [Soud se bude opět zabývat kauzou zveřejnění odměn Jany Nagyové](#)
- [Podnikatel Jonák opustil po 18 letech vězení, kde byl kvůli vraždě manželky](#)
- [Převratné svědectví v kauze Nagyová. Žalobci prý mají nové důkazy](#)

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se [ZDE](#).

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se [ZDE](#).

Průlom v léčbě prostaty

[Byl objeven způsob, jak regenerovat prostatu v rekordně krátkém čase](#)

Reklama na klíč

[Vyberte si odborníky na světelnou reklamu.](#)

[Máme 20 let zkušeností!](#)

SEZNAM.CZ reklama

autor: Jan Rychetský

[Bety.cz - magazín nejen pro mámy - horoskopy, recepty, diskuse, soutěže](#)

reklama

- [Zveřejnili fotky úplně nahé baculky. A je fakt sexy! Nevěříte?](#)

- [Ten nejlepší penis podle žen: Kolik měří?](#)

[Premiér](#)

[Robert Fico promluvil o tom, jak po něm jdou neziskovky placené ze zahraničí](#)

[Téma](#)

[Miloš Zeman pro PL přednesl radikální návrh, co s Českou televizí. Způsobí to poprask](#)

[Vláda](#)